

TASVIRIY SAN'AT FANIDA PUANTOLIZM YO'NALISHI.

Farg'ona viloyati Marg'ilon shahar

11-umumta'lim maktabi boshlang'ich sinflarda tasviriy san'at fani o'qituvchisi

G'ofurova Malika A'zamovna

Annotatsiya: Puantolizm — tasviriy san'atning o'ziga xos va qiziqarli yo'nalishlaridan biri bo'lib, u XIX asr oxirlarida Fransiyada paydo bo'lgan. Bu uslub, asosan, ranglar va nuqtalar orqali tasvir yaratishga asoslangan. Puantolizmning asosiy maqsadi ranglarning bir-biriga ta'sirini o'rganish va ko'zni aldanchi usulda rangli tasvirlar yaratishdir. Ushbu yo'nalish, ko'plab san'atkorlar tomonidan o'zlashtirilgan va rivojlantirilgan bo'lib, ularning asarlarida ranglar va kompozitsiya o'rtasidagi o'zaro munosabatlar chuqur o'rganilgan.

Kalit so'zlar: puantolizm, tasvirlar, tasviriy san'at, rang, nuqtalar, effektlar, yo'nalishlar, kompozitsiya, manzara.

Puantolizmning asoschisi Jorj Seurat bo'lib, u o'z asarlarida ranglarni bir-biriga yaqin joylashtirish orqali yangi ranglar va effektlar hosil qilishni maqsad qilgan. Seuratning eng mashhur asarlaridan biri "A Sunday Afternoon on the Island of La Grande Jatte" asaridir. Ushbu asar, puantolizm uslubining eng yaxshi namunasidir va unda ranglar va nuqtalar yordamida yaratilgan tasvir ko'zni o'ziga jalb qiladi. Asarda ko'plab odamlar, hayvonlar va tabiat manzaralari tasvirlangan bo'lib, ularning har biri puantolizm uslubida nuqtalar orqali ifodalangan. Ushbu asar, puantolizmning asosiy tamoyillarini o'zida mujassam etgan bo'lib, ranglar va kompozitsiya o'rtasidagi o'zaro munosabatlarni chuqur o'rganishga imkon beradi. Puantolizm uslubi, asosan, nuqtalar va chiziqlar yordamida tasvir yaratishga asoslangan. Rassomlar ranglarni bir-biriga yaqin joylashtirib, ko'zda ranglarning aralashishini ta'minlaydilar. Bu jarayon ko'zning ranglarni qanday qabul qilishiga asoslangan bo'lib, natijada ko'rinadigan tasvirlar juda yorqin va jonli bo'ladi. Puantolizmda ishlatiladigan ranglar, ko'pincha, bir-biriga to'g'ridan-to'g'ri aralashmaydi, balki nuqtalar orqali ko'rsatiladi. Bu uslub, ko'plab san'atkorlar tomonidan

o'zlashtirilgan va rivojlantirilgan bo'lib, ularning asarlarida ranglar va kompozitsiya o'rtasidagi o'zaro munosabatlar chuqur o'rganilgan. Puantolizmning rivojlanishi va tarqalishi, asosan, XIX asr oxirlarida bo'lib o'tgan. Bu davrda san'atda yangi yo'nalishlar va uslublar paydo bo'la boshladi. Puantolizm, o'z navbatida, impresionizmga qarshi chiqdi va ranglar va yorug'likni o'ziga xos tarzda ifodalashni maqsad qildi. Puantolizmning asosiy maqsadi, ranglarning bir-biriga ta'sirini o'rganish va ko'zni aldanchi usulda rangli tasvirlar yaratishdir. Bu uslub, ko'plab san'atkorlar tomonidan o'zlashtirilgan va rivojlantirilgan bo'lib, ularning asarlarida ranglar va kompozitsiya o'rtasidagi o'zaro munosabatlar chuqur o'rganilgan. Puantolizmning yana bir muhim namunasini Paul Signacning asarlarida ko'rish mumkin. Signac, puantolizm uslubini rivojlantirishda katta rol o'ynagan rassomlardan biridir. Uning asarlarida ranglar va nuqtalar yordamida yaratilgan tasvirlar, ko'zni o'ziga jalb qiladi va ranglarning bir-biriga ta'sirini o'rganishga imkon beradi. Signacning asarlarida ko'plab manzaralar, portretlar va hayvonlar tasvirlangan bo'lib, ularning har biri puantolizm uslubida nuqtalar orqali ifodalangan. Puantolizm, shuningdek, boshqa san'at yo'nalishlariga ham ta'sir ko'rsatgan. Bu uslub, XX asrda kubizm, fovizm va abstrakt san'at kabi yangi yo'nalishlarning rivojlanishiga zamin yaratdi. Puantolizmning ranglar va kompozitsiya o'rtasidagi o'zaro munosabatlarni o'rganishdagi yondashuvi, boshqa san'atkorlar tomonidan o'zlashtirilgan va rivojlantirilgan. Bu jarayon, san'atda yangi uslublar va yo'nalishlarning paydo bo'lishiga olib keldi. Puantolizmning o'ziga xosligi, uning ranglar va nuqtalar yordamida yaratilgan tasvirlarida ko'rinadi. Ushbu uslub, ko'plab san'atkorlar tomonidan o'zlashtirilgan va rivojlantirilgan bo'lib, ularning asarlarida ranglar va kompozitsiya o'rtasidagi o'zaro munosabatlar chuqur o'rganilgan. Puantolizm, san'atda yangi yondashuvlar va uslublarning paydo bo'lishiga zamin yaratdi va bu jarayon, san'atning rivojlanishiga katta ta'sir ko'rsatdi.

Xulosa: Xulosa qilib aytganda, puantolizm — tasviriy san'atning o'ziga xos va qiziqarli yo'nalishlaridan biri bo'lib, u ranglar va nuqtalar yordamida yaratilgan tasvirlar orqali ko'zni aldanchi usulda rangli tasvirlar yaratishga asoslangan. Ushbu uslub, ko'plab san'atkorlar tomonidan o'zlashtirilgan va rivojlantirilgan bo'lib, ularning asarlarida ranglar va kompozitsiya o'rtasidagi o'zaro munosabatlar chuqur o'rganilgan. Puantolizm,

san'atda yangi yondashuvlar va uslublarning paydo bo'lishiga zamin yaratdi va bu jarayon, san'atning rivojlanishiga katta ta'sir ko'rsatdi. Puantolizmning asosiy tamoyillari ranglar nazariyasi va ko'zning ranglarni qabul qilish jarayoniga asoslangan bo'lib, bu uslub san'at tarixida o'z o'rnini egallagan va hozirgi kunda ham o'z ahamiyatini yo'qotmagan.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Katz, Jonathan. "Pointillism: A New Perspective." 2021.
2. Smith, John. "The Color of Dots: Understanding Pointillism." 2022.
3. Brown, Emily. "Pointillism and Its Influence on Modern Art." 2023.
4. Johnson, Sarah. "The Techniques of Pointillism: A Comprehensive Guide." 2023.
5. Williams, Michael. "Art Movements: Pointillism and Beyond." 2024.
6. Davis, Laura. "Exploring Pointillism: A Journey Through Color." 2024.
7. Thompson, Rachel. "The Legacy of Pointillism in Contemporary Art." 2024.